Št. 52. V Gorici, dné 24. decembra 1896. Tečaj XXVI.

SOČA

(Izdaja za Gorico.)

— „Bog in narod!“ —

„Soča“

izhaja vsak petek o poldne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . gld. 4·40,
pol leta . . . . . „ 2·20,
četrt leta . . . . . „ 1·10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poštnina.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglasé pri upravništvu.

„Primorec“ izhaja vsakih 14 dnij vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 stranij. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

Oznanila

in „POSLANICE“ plačujejo se za petstopno petit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravništvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Drago[illegible]. — Tiska in založa „Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Krmpotić).

Koncem l. 1896.

Z današnjo številko je dovršila «Soča» svoj 26-letni tečaj. Pri tej priliki si štejemo v dolžnost srčneje kot kdajkoli poprej zahvaliti vse svoje prijatelje, ki so nam omogočili z duševno in gmotno podporo, z bodrilnim osrčevanjem v najtežjih urah, da končujemo pomenljivo l. 1896. s popolno zadovoljnostjo in z najlepšimi nadami v novem letu. — Za zahvalo pa sledí takoj iskrena prošnja: naj bi nam ostali tudi v prihodnjem letu zvesti vsi dosedanji prijatelji, sotrudniki, dopisniki, naročniki; v njih družbi se bomo čutili močne dovolj, da bomo stali neprestrašeno na straži proti vsem škodljivcem naroda, pa naj bodo ti še takó imenitni in mogočni. Odnošaji in časi so čedalje bolj resni, zapleteni, in često je treba železne vstrajnosti in brezobzirne pogumnosti, ako se hočemo dosledno boriti za vsestransko blaginjo svojega naroda. Prav zató pa nam zvesta četa prijateljev in somišljenikov daje moč, da moremo vstrajati v srdito napetem boju in kljubovati vsem viharjem, ki bi nas radi ugonobili raje danes nego jutri.

Prosimo zategadel v prvi vrsti gg. dopisnike, naj nam tudi zanaprej poročajo o vsem, kar spoznajo, da utegne zanimati naše čitatelje, posebno v njih domačiji in sosešćini. Ali dopisi naj bodo brez nepotrebnih uvodov, brez lepotičja, marveč stvarna poročila z dežele. — Uredništvo pa naj se točno obveščuje o vseh takih pojavih, političkih spletkah, osebnih stremljenjih itd., o katerih se v javnosti sicer ne govori, ali je dobro, da vemo. — Često se nam pa dogaja, da se oglašajo ljudjé, ki prejemajo za peró le tedaj, ko jih kaj srbí, ko hoté tega ali onega občutno oprati in ožigosati pred svetom. Taki dopisniki so najbolj sitni! Često pišejo tudi uredništvu: «Ako ne priobčite tega dopisa, mi ni treba več pošiljati «Soče». — Dogodilo se je že nekajkrat, da smo dopis vrgli v koš, a dopisniku smo list ustavili; nekomu smo celó vrnili naprej plačano naročnino. — To smo povedali v zagotovilo, da se takim najivnim grožnjam ne uklanjamo: prosimo torej, naj nikdo ne pritiska na nas, kaj naj priobčimo in česa ne, kajti mi moremo to z ozirom na splošni položaj in na obče koristi najbolje presoditi.

Naš list je postal prav obširen. Dasi prinaša poleg raznih rubrik tudi najobširnisi «razgled po slovanskem svetu», v katerem beležimo vse važniše dogodke, vendar nam ostaja dovolj prostora za razne dopise z dežele, s katerimi «Soča» pridobi na zanimivi raznovrstnosti. Prosimo torej še enkrat vse svoje prijatelje, naj se nas često spominjajo s primernimi dopisi.

Pa tudi do naročnikov imamo neko prošnjo, ki je sicer že tako dolgo znana «novica», kakor je «Soča» stara. — Povedati moramo sicer, da ima naš list koncem pomenljivega l. 1896. po tolikih preganjanjih več naročnikov nego jih je imel kdaj poprej, dà več, nego smo se jih kdaj nadejali. Ali kaj nam pomaga, ko bi jih radi oddali najmanj 200, da bi le preostali točno plačevali; bolje bi se nam godilo pri tem zmanjšanem številu! Naročnina znaša gld. 4·40, ali včasih dobimo komaj dve tretjini naročnine. Ali naj bo vedno tak nered, nič napredka k boljšemu? Upamo, da se nam posreči, urediti te nezdrave odnošaje in privesti svoje gg. naročnike do prelepe navade, da bodo list plačevali naprej, kakor je pri drugih narodih običajno. Prosimo torej, da vsakdo uredí svoje dolžnosti do našega upravništva in pošlje naročnino za prihodnje leto. Saj je vendar znano vsakomur, da edina naša gmotna zaslomba so — točni naročniki!

Kar se «Soče» tiče, ostane nespremenjena po obliki in vsebini tudi za prihodnje leto. Od raznih stranij nas vspodbujajo, da bi izdajali list dvakrat na teden v nekoliko manjši obliki. Toda za prihodnje leto še nikakor ne moremo vstreči taki sicer jako lepi želji, dasi pripoznavamo, da glavno glasilo goriških Slovencev bi moralo izhajati vsaj trikrat na teden, ako bi hotelo povsem dostojno zastopati koristi slovenskega prebivalstva te dežele. Ako goriški Lahi izdajajo «Corriere» in «Eco» po trikrat, «Sentinello» po dvakrat na teden, kako čudo bi bilo, ako bi tudi «Soči» bilo omogočeno, vsaj po dvakrat na teden zavračati njihova Slovencem škodljiva rovarstva in spletkarstva? — Ali, kakor rečeno, za zdaj moramo še potlačiti v sebi tako lepo misel in pustiti, da reši to vprašanje ugodniša in srečniša prihodnost.

Da je «Soča» tudi v preteklem letu skušala zvesto vršiti postavljeno si nalogo, to nam mora priznati vsakdo, če tudi nam ni preveč prijazen. Ako smo prišli v ostra nasprotja z raznimi veljavnimi krogi, se je zgodilo to le vsled našega odločnega nastopa za koristi našega od vseh stranij v stran potiskanega naroda. Res je, da smo včasih rezki v besedah; ali pomagati ne moremo, kajti časi so taki, da mora človeku vskipeti kri, ko vidi sama spletkarstva proti našemu narodnemu obstanku, posebno v Gorici, varstva in pomoči pa od nikoder, niti od tam ne, od koder bi jo morali dobivati v najizdatniši meri. Ako mi kaj pogrešimo, ko se damo premagati obupnemu vikanju svojih sorojakov, vprašamo: koliko grešé pa tisti, ki tirajo vse zavedne Slovence do brezupnega tarnanja o prihodnosti našega naroda v Gorici? In vendar smo uverjeni, da naš boj je pravičen, da Slovencem v Gorici mora zasijati solnce boljše sreče, in zató ni čuda, ako postajamo čedalje brezobzirniši nasproti vsem onim, ki so sovražni ali le na potu našim željam in nameram.

Ne moremo pomagati: taki ostanemo tudi zanaprej, dokler bo ležala le še senca nevarnosti nad narodnim našim obstankom in napredkom. Vemo, da s takim postopanjem si marsikje ne pridobimo prijateljev, — ali, naj vedó to vsi, mi takih prijateljev ne iščemo! Naj bodo pravični našemu narodu in njegovim preopravičenim zahtevam, potem bomo prijatelji!

V takih okoliščinah stopamo v l. 1897., v 27. tečaj «Sočinega» obstanka. Mi želimo le, da bi prineslo prihodnje leto narodu našemu več sreče nego je je doživel v končujočem; od svoje strani storimo vse, kar nam bo le mogoče, da pripomoremo vsem pravičnim zahtevam do veljave.

K sklepu voščimo vsem svojim prijateljem in somišljenikom: vesele praznike in srečno novo leto 1897.

Agro monfalconese.

Ono usodepolno vprašanje laških bogatašev o „namakanju tržiške ravani“ (agro monfalconese) prihaja zopet, in sicer v novi obliki, na površje. Zategadelj moramo zopet spregovoriti o njem resno besedo, da bi se ne izgovarjali pozneje na merodajnih mestih z molkom od slovenske strani. — Da bo jasnejši ta novi položaj, naj ponovimo ob kratkem ono, kar smo pisali že velikokrat, zlasti pa v 7. štev. l. 1895.

Bogatim posestnikom v Furlaniji — med temi nekateri niso avstrijski državljani — je skočila že pred leti v glavo prečudna misel, da bi napeljali vodo iz «Soče» po velikem prekopu po tržiški ravani, ki često trpí vsled suše, in iz kanala po majhnih rovih po vsej ravani. Že l. 1887. so znali izposlovati od dežele «posojilo» 382.400 gld., kar je bilo pogoj, da je tudi država izplačala drugih 382.400 gld. S tem denarjem so nameravali izvršiti ta velikanski načrt. Ali, ko je bil ta denar že v njihovih rokah in so dela že pričeli, so prišli na dan s čudno novico, da so bili računi slabo narejeni in da bo treba novih stotisočakov, sicer da vse podjetje propade. In l. 1895. so prišli pred deželni zbor z zahtevo, naj isti dovoli novo «posojilo» (— ki bi se pa nikdar ne vrnilo, te se umeje! —) v malenkostnem znesku 705.800 gld., kar bi bilo pogoj, da bi dala tudi država enako svoto 705.800 gld. kot podporo, katere ne bo treba povrniti.

Podjetje pa ni tako gotovo, kakor si nekateri domišljujejo. Vladni inženir Markus*) pravi da ni nemogoče, da iz Soče napeljana voda izluži zemljo, namesto da bi jo nagnojila, da namakanje bo zahtevalo premembo kultur (obdelovanih vrst) in večje množine gnoja, katerega manjši posestniki ne zmorejo, da mnogi manjši posestniki (in teh je 363 med 395) obnemorejo, ker ne bodo mogli izvršiti dela in plačevati amortizacije.

Mali posestniki so že zdaj na slabem, kajti od 4470 hektarov zemlje, ki se ima namakati, pride le 12% na omenjenih 363 malih, vse drugo, torej 88% je v rokah maloštevilnih velikašev, deloma domačinov, deloma italijanskih podanikov (!). Ako bi se delo izvršilo, bi mali ne mogli obdelovati zemljišč radi zadolženja, amortizacije in pomanjkanja gnoja in velikaši bi pokupili še ono malo zemlje, ki ni še v njih rokah. Sedaj vsaj na pol prosto ljudstvo bi prišlo v popolno sužnost. Zato so le velikaši, ki zahtevajo to podjetje, ljudstvo se mu odločno upira.

Da je vse to resnično, je našim čitateljem znano, saj smo poročali o zadnjem občnem zboru tega konsorcija, na katerem je zlasti conte Tullio povedal grenkih resnic, tržaški odvetnik dr. Dompieri pa je podal v imenu ubogih furlanskih manjših posestnikov na ministerstvo tako temeljit in rezek nitok, da so se praskali za ušesi vsi tisti, ki so bili pri tem kakorkoli prizadeti.

*) «Dass im Agro monfalconese eine rationelle Bewässerung nur dann betrieben werden kann, wenn das gegenwärtige Wirthschaftssystem eine zweckmässige Änderung erfährt, kann gar nicht in Abrede gestellt werden. Es wird daher der wiederholte Anbau von Mais oder Weizen in mehreren Jahren nacheinander aufgegeben und die Einführung einer zweckmässigen Ration schon deshalb im Auge behalten werden müssen, weil die Bewässerung eine ausgiebige und regelmässige Düngung des Bodens zur unbedingten Voraussetzung hat. Namentlich im gegebenen Falle könnte ohne diese Düngung eine vollständige Erschöpfung des Bodens um so eher eintreten, als das Wasser des Isonzo leider nicht jene Eigenschaften besitzt, welche dasselbe als ein zur Bewässerung vorzüglich geeignetes qualificiren würden».

«Die magere Beschaffenheit seines Wassers weist dem Isonzo nur eine anfeuchtende, keineswegs aber eine hervorragend düngende Wirkung zu und muss entsprechend der durch die Bewässerung vermehrten Production dem Kulturboden ein reichlicher Ersatz geboten werden. Das gegenwärtige System, welchem zufolge die »reinen Äcker« wenig oder noch häufiger gar keinen Dünger erhalten, ist dann nicht mehr haltbar».

«Der Übergang zu einer anderen Wirthschaft kann nur allmählig erfolgen... Am schwersten dürfte es dem kleinen Besitzer fallen, diesen Anforderungen Rechnung zu tragen und kann dieser Umstand um so weniger schweigend übergangen werden, als aus der nachfolgenden Tabelle entnommen werden kann, dass von den gesammten 395 Besitzern nicht weniger als 363 einen Besitz von unter 10 Joch haben».

«Diese vorbenannten kleinsten Besitzer repräsentiren der Fläche nach einen Antheil von 12—15% des gesammten Besitzes. Dass es einzelne von ihnen geben kann, welche namentlich wenn sie schon gegenwärtig hypothekarisch stärker belastet sind, den an sie zu stellenden Anforderungen ergegen können, ist wohl möglich».

Ako so torej celó furlanski posestniki nasprotni temu špekulativnemu podjetju, ki bi koristilo le peščici bogatašev, ni čudo, da slovenski poslanci niso mogli napréti deželi na oguljena ramena tolike svote, ki bi bila — vržena v mrzlo vodo naše Soče. Zategadel so se uprli in — deželni zbor je bil šel narazen. Od tedaj se niso več upali pred deželni zbor s kako podobno zahtevo.

Ta znameniti konsorcij pa ima mogočnih pokroviteljev; vitez Rinaldini in deželni glavar grof Franc Coronini sta mu goreča zagovornika. Deželni odbornik dr. vitez Pajer je sicer zelo interesovan pri tem podjetju kot veleposestnik v oni ravnini, je tudi pravni svetovalec konsorciju, — a ima (čujte in strmite!) v deželnem odboru poročilo o poslovanju tega famoznega konsorcija, mesto da bi odstopil, ko se o tem vprašanju razpravlja.

Tem in drugim uplivnim osebam se je posrečilo, pridobiti vlado — ki se sicer tudi malce sramuje radi tega ponesrečenega podjetja pred evropskim svetom — za načrt: naj bi se dovršila vsa dela tudi brez pomoči dežele, vsled česar bi odpadle težave v deželnem zboru goriškem.

Izvedeli smo izza skrivnostnih kulis, da vlada je obljubila skozi 20 let po 33.000 gld. podpore, kar bi dalo 660.000 gld.; s tem denarjem bi se vsaj deloma dovršil velikanski načrt. (Gospodje si pa mislijo: Ko bomo imeli ta denar v žepu: Gott wird schon weiter helfen!)

Časopisi so poročali, da naš deželni glavar grof Franc Coronini je bil te dni na Dunaju; izvedeli smo, da je imel pogovore v raznih ministerstvih in bil je tudi v avdijenci pri cesarju. — Toda visokemu gospodu ni bilo toliko radi prihodnjega zasedanja deželnega zbora, tudi ne radi perečega vprašanja zastran slovenske šole v Gorici, ki naj bi se vendar že ugodno rešilo in spravilo s spornega pozorišča, toliko manj radi drugih nujnih potreb v deželi, — pač pa je ondi uporabil vso svojo zgovornost v prid — konsorciju za namakanje tržiške ravani. Toliko naj na tem mestu zadošča o tem potovanju grofa Franca C. na Dunaj!

Toda konsorcij bi rad takoj imel vseh 660.000 gld. v žepu. Dogovarjal se je tudi že z banko, ki pa ni mogla denarja dati, ker vladina obljuba še ni zakon, marveč je vsakoletni prispevek odvisen od državnega zbora; in kdo vé, kakošnega mnenja bodo prihodnje večine in morda tudi — vlade?

Ali še niso zgubili upanja! Zdaj hoče — takó se nam zatrjuje — prevzeti poroštvo konsorcij sam z vsem svojim imetjem. Takó ga utegnejo dobiti denar. Pri tej kupčiji posred. c goriška tvrdka Pavia.

Torej na vladino obljubo naredé že dolg! Prosto jim! Toda visoki vladi moramo povedati odločno in resno, naj teh svot nikar ne smatra kot letno podporo: goriški deželi! Ne, to ni resnica! Ta denar je vržen po večini v vodo, ostanek pride v žep laškim bogatinom.

Ako bi se visoka vlada odločila, dajati toliko letne podpore ubogemu furlanskemu ljudstvu, ki je zares potrebno in tudi vredno naših simpatij, tedaj bi hvalili tak velikodušen čin. Zlasti letos, ko je bila Furlanija dvakrat hudo tepena vsled povodnji, bi taka podpora dobro došla! Ako ima torej vlada res kaj srca za furlansko ljudstvo, naj njemu nakloni one svote, katere hoče kar takó meni nič tebi nič vreči v mrzlo in pusto Sočino vodo ter v žepe nekaterih bogatinov. — Rekli smo!

Velike ali majhne županije.

III.

(Izv. dop.

Iz tolminskih hribov.

Preden nadaljujem namenjeno utemeljitev o potrebi majhnih županij z moralnega stališča, se mi zdi potrebno opozoriti naše deželne poslance na vladni predlog, ki pride morda že dné 28. t. m. na dnevni red (— Ne pride, Uredn.) zastran določitve posredne ali neposredne volitve v prihodnji državni zbor.

Kakor v prejšnjih desetletjih tako tudi danes so novodobne ideje našle nas Slovence nepripravljene tako, da pri najboljši volji jih ni mogoče sprejeti. Vsi drugi narodi bodo v svojih deželnih zborih glasovali za neposredno in tajno volitev, le goriški — posebno slovenski poslanci — bo v veliki zadregi radi obširnih županij, posebno v hribih, in ne bodo vedeli (?! Ur.) na kako stran kreniti. Zdaj vidimo, kako se maščuje, da sta deželni odbor in vlada večkrat odklanjala prošnje nekaterih katastralnih občin za samostojno županijo*). Po mojem mnenju bi se morda temu dalo pomagati. All bi ne bilo umestno, ako bi tudi naši poslanci glasovali za neposredno in tajno volitev ter ob enem naročili deželnemu odboru, naj takoj stopi v dogovor z vlado ter uradnim potom odpravi velike županije v hribih in določi vsako županijo kot volilni kraj, kakor je to v nižeavstrijskem volilnem redu. (Predaleč segate. All mislite, da je to tako lahko, ako bi tudi bilo pametno? — Ur.) Ako ima vlada in naš slavni odbor le količkaj poguma, vse to bi se dalo prav lepo rešiti. Samo nekoliko dobre volje je treba, pa bi šlo. (To je vprašanje! Ur.) — Zdaj pa zopet k stvari. Zadnjič sem omenil občinarje, ki posamez hodijo po več ur daleč v občinsko pisarnico in na dolgi poti ostajajo po krčmah in domov prihajajo natrknjeni. Danes pa mi je omeniti, kako usodepolno je včasih, ako se jih snide po več skupaj na en dan v oddaljeni občinski pisarnici. Tù, tù še le je obiranje krčem, drug drugega navdušujejo, vse krčme do doma morajo biti obrane, drugače niso možje, si mislijo. In res, eden da za en liter v prvi krčmi, drugi mora v drugi, tretji v tretji itd., dokler ni vsak nekaj plačal. Ta navada je tako zastarana in vkoreninjena, da naši kmetje mislijo, da drugače ne more biti. Kdaj in kakšni pridejo ti možje domov, to si lahko vsakdo predočuje**). Da to ne upliva ugodno na moralno življenje naših ljudij, to se razume samo po sebi. Vse to tako rekoč odpade pri majhnih županijah, ali vsaj se ne dogaja v tako obilni meri.

Zdaj pa poglejmo občinske zastopnike, ki se navadno volijo v starešinstvo. Središče velikih županij je navadno trg, ali pa sploh tak kraj, kjer se nahajajo tako imenovani napol olikani, ki niso ne gospod ne kmet. Trgovci in na pol olikanci v takih krajih se nekako združijo in z vsemi možnimi sredstvi delujejo na to, da se v katastralnih občinah zunaj središča volijo le taki možje, ki so njim po godu, ne gledé na to, ali je tudi ljudstvo ž njimi zadovoljno. Kakošni so odločilni možje v dotičnem središču v moralnem oziru, je tudi znano. Ne malokrat se pripeti, da v občinskem zastopu večkrat čepe najslabši možje, ki nimajo ne razuma ne smisla za svoj poklic. Ali voditelji v središču hočejo prav tako imeti, da lažje dosegajo svoje postranske namene. Enkrat na leto pridejo ti možje skupaj, da potrdijo preudarke; o računih ni treba govoriti, ker ti so nepotrebni, tako mislijo nekatera starešinstva. Kaj se godi po končani seji? — Vsi se spravijo v eno krčmo, in tú celo noč in tudi celo dve noči in cel dan zabijejo z igranjem in popivanjem, tako, da nekateri starešini še le tretji ali četrti dan vsi krmežljavi in potolčeni pridejo domov. Pripetilo se je celo, da so pijane starešine v gnojnem košu na dom peljali***). Kaj ne,

*) Našega g. dopisnika gorečnost za male županije je po našem mnenju prevelika; nasprotniki se že oglašajo s tehtnimi razlogi! Sicer takih «velikih županij» je le malo! Uredn.

**) Ali ni Vaša nadarjenost v slikanju takih prizorov — preživa? Nikar pretiravati! Taki ljudje, ki se vedejo po Vaši sliki, so pač takó malovredni, da dobé vedno dovolj prilike za pijančevanje. Sicer pa ni ne take sile s temi dolgimi potmi do obč. pisarnic! Ured.

***) To je pa res že strahota, kar pripovedujete! Za Boga, kje pa je taka «uzor» občina?! Uredn.

lep prizor „komunskega" moža pijanega domov voziti ali pa tudi voditi!? Včasih se dobi kakega pametnega in pridnega moža, ki ni posebno naklonjen takemu življenju in ni vajen ne igri ne pijači. Ko je pa ta mož prišel v starešinstvo, je postal vsled slabe družbe in vsled svojih slabih tovarišev velik zapravljivec in igralec, kajti po več ur oddaljen od doma ni smel sam domov, moral je čakati „kompanijo". Vsaj vsi zastopniki ene oddaljene katastralne občine se smatrajo vezane drug na drugega in le skupno gredo na dom. Ker so v središču županije navadno trgovci, obrtniki, krčmarji itd. ob enem tudi občinski zastopniki, zato starešine zunaj središča imajo nekake ozire in si ne upajo na dom, da bi poprej ne obiskali vseh teh krajev in tam se ne udeležili dobrega kosila in večerje. Ker je navadno ta soja zaradi preudarkov le v zimskem času in ker se jim zdi, da doma ni siljenega dela, zato se jim nikamor ne mudi in celo nič zapravijo. Ako je kak pameten med njimi in sili domov, ga drugi prevpijejo in rad ali nerad mora tudi ta z volkovi tuliti. Da se pri tem še druge reči dogajajo, je tudi znano. Ali o tem nočem govoriti. Vse drugače je pri majhnih županijah. Tu vsega tega treba ni. Ob nedeljah popoldne, ali pa tudi na kak delavnik, se zberejo občinski možje pri županu in po končani seji se razidejo vsak na svoj dom, ako ni župan krčmar. Kdor pridno opazuje vse gibanje našega ljudstva, ta vé, kako je! Iz uradnih spisov se malo izvé. Zato je treba poslušati može na deželi, ki živijo mej ljudstvom in imajo vse pred očmi, ki prav dobro poznajo vse hibe naše občinske uprave.

Na deželi, žal, smo prišli tudi tako daleč, da naši kmetje le ob nedeljah in praznikih svoja opravila opravljajo v občinski pisarnici. Ako župan in tajnik tega nočeta, potem je prav. Ali, često se dobijo županstva, ki v nedeljah zjutraj pred službo božjo obravnavajo s strankami. Ker je občinar v veliki županiji oddaljen po več ur, zato na vsak zgodaj vstane in hiti k županstvu, da opravi svoje opravilo, češ, pri maši bom tam. Ako je župan vesten in še nekoliko dá na cerkveno zapovedi, potem se utegne zgoditi, da stranka zadosti svoji krščanski dolžnosti. Koj pa, ako je nasprotno? Kaj se zgodi v tem slučaju, je vsem znano. Mej službo božjo se plačujejo delavci, se spisujejo živinski potni listi itd. In vendar bi morala biti županstva tudi v tem oziru lep izgled. Vsega tega ni treba pri majhnih županijah, ker tu ni treba več ur zgubljati, sal če ne danes, stopi jutri v občinsko pisarnico, ne da bi mu bilo treba po več ur hoditi in cel dan zamuditi.

(Dalje pride).

DOPISI.

Iz Podbrda na Tolminskem, 15. decembra. — Ker se že dalj časa nisem oglasil v „Soči", dovolite mi zopet enkrat par vrstic.

Kakor je bilo „Soči" že sporočeno, smo dobili učitelja in sicer v osebi g. Rudolfa Jelenčiča. Ljudstvo je s šolo sploh zadovoljno, g. Jelenčič pa si je v kratkem pridobil naklonjenost tistih, s katerimi pride v ožjo dotiko.

Na Grahovem je danes seja obč. starešinstva ki utegne biti jaso zanimiva. Mogoče Vam o izidu sporočim. Toda — za koš ne maram pisati!

Sicer tudi ni posebnih novic. O železnici molči „Soča" ko grob . . . . . —. Toda — perdon — prišel sem iz takta! (— Kaj pa hoče pisati? Napišite pa vi par člankov! Urednik.)

Kolikor meni znano, se dosedaj še ni našel slovenski časopis, ki bi se bil spodtikal na tem, da je uradni jezik trgovske in obrtne zbornice kranjske, v koji ima „narodna" stranka večino, — **nemški**; da občujejo ljubljanski „narodni" trgovci nemški mej sabo; da ložijo «narodni» zastopniki, «narodnih» ljubljanskih trgovcev, nemščine popolnoma nezmožne Slovence v nemškem jeziku; tako, da se vrši v pravdah, kjer so tožitelj, njega zastopnik, toženec in sodniki Slovenci, tožba, obravnava in razsodba v — nemškem jeziku. Ne, to že ni več škandal! Toda: Dummer Bauer, das verstehest du nicht! Kaj ne?

— n. —

Iz Polja pod Ljubljano, 14. dec. (— Dvojezični poštni pečati.) Gotovo se bodete čudili danes, g. urednik, ko dobite moje pismo, na katerem bode poštni pečat slovensko-nemški. Tudi jaz sem se nemalo čudil, ko sem zagledal dne 11. t. došlo mi pismo s slovenskonemškim pečatom zaznamovano. Poizvedoval sem, kako je prišlo vendar do izpremembe. Zvedel sem, da je županstvo prosilo poštno ravnateljstvo v Trstu, in prošnji se je takoj vstreglo. Čast zavednemu županu. Ker je tako malo truda, je pač storjeno za ona županstva po slovenskem, kjer se na poštah še nahajajo nemški poštni pečati. Kjer je pa župan toliko nezaveden, naj delujejo na to domoljubi in dramijo naj zaspane župane, da se povsodi znebijo sramotnih pečatov. Zahtevajmo, kar je našega!

„K."

Domače in razne novice.

Duhovske in cerkvene novice. — Mons. dr. Mahnič bo posvečen 7. februarja.

Kuratom v Pevmi je bil imenovan č. g. Jožef Budin, preganjani kaplan pri sv. Ignaciju v Gorici. — Prebivalstvu v Pevmi je bila s tem izpolnjena vroča želja. Uverjeni smo, da č. g. B. dobi v Pevmi hvaležno polje za uspešno delovanje v vsakem pogledu. — Na njegovo mesto pride iz Komna kaplan č. g. J. Koršič, češ, da je jako pohleven gospod, o katerem se nadejajo merodajni duhovni gospodje, da jim ne bo delal takih preglavic, kakor odhajajoči g. Budin. (Iz Pevme nam dalje poročajo, da novi kurat bo imel drevi že polnočnico z navadnim „ofrom"; to se je zgodilo na splošno željo duhovnjanov).

Na mesto Koršičevo pa pride č. g. kaplan Alfonz Blažko iz Podmelca. — Uverjeni smo, da naše ljudstvo bo zadovoljno s temi tremi zamenitvami.

Na mesto č. g. vikarija Pipana na Gradišču pojde šempaski kaplan č. g. Fr. Guzelj, čestitamo Gradiščanom na tej pridobitvi skrbnega duhovnika.

„Rimski Katolik" bo izhajal v Ljubljani pod uredništvom dr. Aleša Uršeničnika, tajnika „Leonine", ki bo list izdajala.

Znani rodoljub č. g. Josip Furlani v Villi Vicentini je postal ustanovnik slov. Alojzijevišča.

Za slov. Alojzijevišče dohajajo darovi prav pridno iz premnogih občin! Opazujen. pa neko čudno razmerje med duhovniki; jedni delujejo in darujejo za „Slogine" zavode in za Alojzijevišče z jednako vnemo, dočim odločni pristaši „P. L." so povsem mrzli do «Sloginih» zavodov ali jim celó nasprotni (izjeme so tudi tu), a z veliko gorečnostjo agitujejo za slov. Alojzijevišče, često v očitno in nameravano škodo „Sloginim" zavodom. Takim gospodom svetujemo malo manjšo mero napačne gorečnosti, sicer se oglasimo tudi mi; oba namena lahko uspevata brez tekmovanja! Toliko kot prvi svarilen klic, da ne bo nepotrebnega razdora tudi tam, kjer ga ni prav nič potreba.

Mesto voščil za praznike in novo leto so začeli v zadnjih letih dajati raje v dobrohotne namene. Pri nas Slovencih se ni še nič kaj udomačila ta lepa navada, pač pa raje dajemo zaslužek c. kr. pošti ter pisarimo, da nas prsti bolé, Čemu ta potratna nadlega! Proč ž njo! — Pri nas imamo nujne narodne potrebe v Gorici, tem torej naklonimo kaj podpore, ne pa metati denarja za pisma in znamke!

Da gremo z dobrim zgledom naprej, se odkupi naša „Goriška tiskarna" s sledečimi darovi: Za „Slogine" zavode 30 kron, za glasbeno šolo „Goriškega Sokola" 30 kron, podpornemu društvu slov. visokošolcev na Dunaju 10 kron, slov. dijaškemu podpor. društvu v Gradcu 10 kron, družbi sv. C. in M. za Istro 10 kron, Bratovščini hrvat. ljudi u Istri 10 kron.

Vse one rodoljube, ki se hotó odkupiti, naj nam naznanijo do 30. t. m. in vposljejo odkupnino. V „Soči" 31. t. m. naznanimo imena in poziv, naj teh dobrotnikov, ki so že izvršili svojo novoletno dolžnost, nikar ne nadlegujejo novoletni šeškarji, ki so bili itak že plačani za vsako uslugo.

Pust v adventu. — V Gorici imamo vedno dovolj zabave! Za pustom v septembru je sledil pust celó zdaj v adventnem času. — Povedali smo, da goriškim lahončkom je skočila v glavo velemodna misel, poslati namestništvu prošnjo, naj iztira iz Gorice tiskarja in urednika A. Gabrščeka. Lahonska „Sentinella" je zdaj priobčila ono prošnjo. Prav od srca smo se nasmejali, ko smo prečitali ta „duhoviti" in temeljiti spis. Evo v kratkih besedah njega pomen:

Prosilci naglašajo sicer svoje liberalno stališče, hoteči se zavarovati proti očitanju, kakó se slaga ta prošnja z liberalnim duhom, in trdé nič manj in nič več, da njihovi prošnji je treba vstreči prav vsled varstva liberalnih načel. — Po tem uvodu milo zdihujejo po tistih krasnih časih, ko je „vladala popolna harmonija med Lahi in Slovenci". (To pomeni, da se jim cedé pohlepne lahonske sline po tistih bajnih časih, ko so Lahi lahko sleparili in odirali Slovence, kakor jih sleparijo še dandanes nekateri njih „capitoni", dokler tudi tem ne stremo peklenskih perutij).

Oh zdaj pa nikdar, nikdar več,
Veselje preč je — preč!

In kdo bi se ne razjokal? Kdo bi se ne jezil nad tistimi agitatorji slovenskimi, ki uničujejo tako ginljivo slogo med Slovenci in Lahi! In res, pravijo dalje v prošnji, kmalu ne bo več mogoče živeti v Gorici, kajti nekateri semkaj pribegli hujskači so takó nadražili slovensko ljudstvo proti Lahom, da preti slednjim poguba.

Najhujši med temi hujskači je Andrej Gabršček iz Kobarida, zdaj tiskar v Gorici! On neprenehoma draži po svojih listih in drugače Slovence proti Lahom, posebno pa je napovedal vojno (bojkot) laškim trgovcem; razmere so postale vsled tega že neznosne! V interesu splošnega miru v deželi je torej potrebno, da se ta človek odstrani iz Gorice (— Vislic še niso predlagali; kakó so milostljivi! —). Vrhu tega je bil že dvakrat kaznovan pred porotnim sodiščem. (Tega seveda niso povedali, da so ga sodili njegovi najhujši nasprotniki iz laškega taborja; kje drugod bi ga bili oprostili! No, in vrhu tega ste bili obe obsodbi njemu le v čast, ker je odločno branil pošteno ime slov. prebivalstva v okolici).

Vsled takó tehtnih razlogov torej prosijo, naj se odstrani iz Gorice ta Andrej Gabršček.

Tu imamo jasen dokaz, kakó zaslepljenost v Gorici mejí že z norostjo! Kakó more količkaj pametnim ljudem šiniti v glavo, da je sploh mogoče na kak način odstraniti iz Gorice moža, ki je sin te dežele in ima tu eno med lepšimi obrtnimi podjetji, je torej davkoplačevalec boljše vrste, je predsednik, podpredsednik, tajnik ali blagajnik raznih društev itd?! — Dá, dá, potreba bi bilo, da bi se iztirali iz Gorice razni hujskači, ki niso ne deželani ne državljani, ki so došli iz tujine ter tu živé bodisi ob obrtiji, ob sleparíji ali pa meščanom v nadlego. Tu imamo ljudi iz Italije, ki so že sleparske konkurse napovedali, vsled česar so imeli opravila s kazenskim sodnikom, a niso bili iztirani in sleparijo dalje. Tudi taki ljudjé se brigajo za — odstranitev tega grozovitega „mangia italiani" Andreja Gabršček a iz Gorice.

Radi verujemo, da nekdo v Trstu bi rad ustregel želji goriške irredente, ali — ti šmentrani avstrijski zakoni so takó reakcijonarni, da ne dovoljujejo takó ginljivo liberalnega čina. Da pa mladi goriški juristi krpajo take duševne norosti, je dokaz, kakó piškavi si ti laški doktorati na graškem vseučilišču, kjer se sleparijo laščine ne dovolj vešči profesorji, kateri vsled tega jahajo že skozi desetletja slabo priučnega „šimelna".

Za Božičnico „Sloginih zavodov" so darovali naslednji dobrotniki: Zastavljalnica in hranilnica 100 gld., Alfred grof Coronini 20 gld., Goriška ljudska posojilnica 10 gld., prevz. knezo-nadškof dr. Zorn 15 gld., dr. Ant. Gregorčič in novi škof dr. Mahnič po 10 gld., Duhovniki v Rudolfinumu ziožili 5 gld. 60 kr., po 5 gld.: eksel. Franc grof Coronini, gg. bar. Winkler, dr. Tuma, dr. Stanič, pl. Ilijaševič (po „Goriški tiskarni"), župan v Medani Toros Franc, dr. Filip, prelat v Rudolfinumu, msg. Košuta, msg. dr. Gabrijelčič, dr. Pavlica, Neimenovanec, vikarij Pavlica; 4 gld.: Ant. Kuštrin, po 3 gld.: gospe dr. Lisjakova, dr. Rojčeva, R. Lebanova, gg. dr. M. Kerševani (po „Gor. tisk."), Iv. Kavčič, trg.; 2·50 gld.: gospa Matilda grofinja Attems; po 2 gld.: gospa Matilda grofinja Coronini, gg. dr. Jos. Tonkli, dr. Nik. Tonkli, Andrej Kocijančič v Podgori, dr. Abram, gospa dr. Kosova, gg. ravn. Hafner, Nekdo, msg. Bensa, msg. Kumar, dekan Košuta, msg. Marušič, neimen. prof. veronauka, voj. kaplan Marzidovšek (po „Gor. tisk."), Bielecki, Katnik Iv.; po 1·50 gld.: gg. msg. Kofol, kaplan Budin; po 1 gld.: gg. gg. župnik Milost, ravn. gluhn. Lenarčič, učit. Rudež, c. kr. notar Kavčič, trg. Koren, krčmar Reja, zid. mojster Mozetič, prof. Čerin, kaplan Zorati; po 50 kr.: gg. msg. Abram, msg. Mercina, gospa P. Draščekova, g. Jos. Dekleva. Skupaj 279 gld. 50 kr. — Dalje so darovali v blagu: gg. Chiurlo, Mose, Peter Tomasini in Franc Pertout mnogo tkanine (za obleko), gg. Likar in Jeretič veliko šolskih potrebščin, g. pl. Hijaševič 4 kape, g. Fon 4 kape, rodbina Dominko 24 robcev, g. Budin 2 molitvenika, g. Jernej Kopač mnogo sladčic, g. K. Draščck 200 kolačev, pek g. Gril jerbas kolačev, g. Jos. Presl veliko peres in 5 škatl i za peresa, Miha in Janez Faganel iz Mirna usnja. — Obdarovanih je bilo okolo 800 otrok, in sicer je dobilo: 100 otrok novo obutev, 15 klobuke in kape, 100 dečkov in 144 deklic celo obleko, drugi pa samo jopice ali hlače, srajce predpasnike, rute, molitvenike, škatlje itd., 45 otrok v otr. vrtcih pa razne igračc. V imenu obdarovancev in njih roditeljev izreka vodstvo omenjenih zavodov vsem blagim dobrotnikom iskreno zahvalo. Bog jim povrni! Ob enem pa se priporoča isto vodstvo še nadalje za blagohotno podporo, ker še primanjkuje sredstev (okoli 350 gld.) v pokritje stroškov te „Božičnice".

Za božičnico ženske podružnice dr. C. in M. so darovali: Baronica Teuffenbach v Gorici 3 gld. — Baronica Tereza Basutti v Solkanu 6 parov nogovic. — G. Bauman sladčice.

Pri sv. Antonu v Gorici je še vedno vse takó, kakor hočejo goriški Lahoni; pri vseh zornicah do danes je biio lasko petje, kar je po srcu tudi novoga upravitelja g. Tomsiga. Župnik, pod katerega spada ta cerkev, ni imel toliko srčnosti, da bi bil naredil red in zapodil iz cerkve drzne lahonske umeševalce.

Preiskava proti onim, ki so odnesli iz cerkve razne slov. knjige, se je pridno vršila. V videmski „Patria del Friuli" se grozno repenčijo proti našemu tiskarju A. Gabrščeku, ker je reč ovadil državnemu pravdništvu, imenovaje ga „spia", katerega bodo zaničevali iz dna svoje duše! Joj, to ga bo bolelo! Biti zaničevan od raznih lahonskih lopovov, to je res huda kazen! Ali vedite, da je podal ovadbo s svojim polnim podpisom, ne brezimno, ker si tega ni upali, pristojna cerkvena oblast. To pa ni „vohunstvo", marveč edino pravi korak v teh lopovskih razmerah, v katerih živimo.

Dopisnik v „Patriji" tudi že vé, da za ta ničevi čin se bodo laški junaki zagovarjali le pred — preturo. Je že mogoče, saj so se zagovarjali le tamkaj tudi oni lahoni, ki so pobili jednega Slovenca ob Badenijevem dohodu.

Che appetito! — „Corriere" pripoveduje, da Gorica in Furlanija bi lahko imela — ako bi je hotela?! — tri do štiri državne poslance! Od kod, katere?! — Lepa je ta: jedna tretjina prebivalstva naj bi imela štiri državne poslance, dvetretjinska slov. večina je — enega! Take „liberalne" želje se rodé v „C." uredništvu!

Šaljivi Brivec se prodaja v Gorici v dveh tobakarnah pri g. E. Jelersich v Nunski ulici št. 3 in pri g. J. Schwarzu v Šolski ulici št. 2. nasproti cerkve sv. Ignacija. Vsak list stane 6 nov.

Upravništvo „Brivca".

Društvene vesti.

Slovensko narodno-politično društvo „Sloga" v Gorici vabi na izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 27. t. m. v Kojskem ob 2. uri popoldne po poludanski službi božji v prostorih g. Franca Mariniča, krčmarja. — Govorili bodo: 1. Državni in dež. poslanec dr. Ant. Gregorčič: o delovanju naših državnih poslancev. — 2. Deželni poslanec in odbornik dr. H. Tuma: o občinskih in sodnijskih zadevah. — 2. Deželni poslanec Janez Berbuč: o volitvi v peti skupini. — 4. Član osrednjega odbora kmetijske družbe E. Klavžar: o sadjarstvu. V Gorici, dne 21. decembra 1896. Dr. Anton Gregorčič, predsednik.

„Goriška Čitalnica" je imela v soboto ob 6. zvečer občni zbor; udeležba je bila še zadostna. — Zborovanje se je vršilo po navadnem redu, ki je določen v pravilih. O gmotnem stanju spregovorimo morda prihodnjič nekaj besed. — Novi odbor je takóle sestavljen: predsednik ces. svetnik Fran Vodopivec, denarničar prof. Fras, tajnik gosp. Andr. Lašič, preds. nam. prof. A. Šantel, odborniki pa: gg. Blažon, Premru, Gvajc in Bajec.

Tudi letos priredi navadni Silvestrov večer, na kateri opozarjamo že danes.

Za loterijo ženske podružnice sv. C. in M. so došli dalje tile darovi: Gospa Franč. Jakil iz Rupe lično namizno svetilko za gosposke sobe. — Gospa Emilija Rudež pl. Grešič iz Gorice krasno garnituro za pivo (6 oseb) iz barvanega stekla. — Gčna Virginija Garlatti iz Kanala košek za posetnice (lastnoroč. delo). — Notar g. Jos. Kavčič v G. ličen vrč. — Gčna Anica Kavčič okvirček z Jezuščkom, gčna Marica Kavčič pa košek za zavitke (lastnor. delo). — Gospa Karolina Faganel iz Mirna eleganten service za desert. — Gospa Dukić iz Sežane fino škatljo za cukerčke. — Gčna Viktorja Bizjakova iz Dornberga nazidni okrasek za obešenje žepnih ur in umetno vezano blaginico (lastnor. delo.) — Gčna Gizela Bizjakova nazidni košek (lastnor. delo.)

V denarju: Gospa Amalija Pignatari iz Črnič 2 gld. — Gospa Figl iz Oslavije 50 kr. — Preč. g. dekan Hvalica iz Št. Petra 3 gld.

Kakor je videti, bo ta loterija zelo zanimiva; vsi dobitki bodo pred srečkanjem razstavljeni v dvorani goriške Čitalnice

Ostala Slovenija.

Uličnі napisi v Ljubljani. — Kakó Slovenci preradi ostajamo na pol pota in se v svoji neizmerni pravičnosti uklanjamo tujcem, nam je najbolj drastičen dokaz vprašanje o uličnih napisih v Ljubljani.

Pred par leti je sklenil mestni zastop ljubljanski, postaviti izključno slovenske uličnе napise v Ljubljani. Deželni odbor je ta sklep razveljavil. V mestnem zastopu je sledil odpor. Če se ne motimo, je dr. Tavčar s hvalevredno odločnostjo utemeljeval predlog prizbe na upravno sodišče. Dejal je, da tudi Ljubljana drage volje postavi dvojezične napise, ako isto storé Maribor, Celje, Celovec, Gorica, Trst. Na desnem bregu so se tudi res postavili slovenski napisi, na levem pa ne. Upravno sodišče je potrdilo sklep deželnega odbora. Ali kdo naj ga izvrši v Ljubljani, kdo naj sname slov. napise, ako mestni zastop tega noče? — Toda ta — je hotel! Začel je nabijati dvojezične napise; res, da nemški so na drugem mestu in manjši od slovenskih.

Deželni odbor se je pa med tem spremenil. Ako bi mestni zastop — kakor v Pragi — isti sklep ponovil, bi prišlo to vprašanje zopet v deželni odbor, kjer sedi zdaj tudi isti dr. Tavčar, ki bi lahko pripomogel, da se reši v zmislu njegovega utemeljevanja v mestnem zastopu.

Toda sinoči smo prejeli iz Ljubljane to-le brzojavko:

„V današnji seji mestnega zastopa je predlagal dr. Vinko Gregorič, naj se popostavijo v Ljubljani samo slovenski uličnі napisi. Dr. Ivan Tavčar je branil Nemce in dvojezične napise. Gregoričev predlog je padel."

Svojim očem nismo verjeli, ko smo čitali dvakrat, trikrat to brzojavko! Ali je kaj takega mogoče v središču Slovenije? Nemci in Lahi nimajo nikjer ni najmanjšega obzira za Slovence, v Ljubljani pa „slovenski radikalci" zagovarjajo Nemce, ko bi jim morali s lohi zanikati pravico do obstanka. — Pričakujemo natančnejših poročil. Povemo pa, da zagovorniki dvojezičnih napisov v Ljubljani pri sedanjih razmerah, ko nam v Gorici in Trstu ne privoščijo niti ljudske šole, med Slovenci na Goriškem zgubé za vselej še oni ugled, kateri so doslej morda še ohranili.

Trst. — Javni shod društva „Edinost" v IV. okraju ni v ničemer zaostal za drugimi. Vzlic silnemu dežju se je zbralo v dvorani gostilne „Gospodarskega društva" na Greti do 400 mož iz vsega razsežnega okraja. Tu je bil prirejen poseben oder za odbor pol. društva „Edinost". Poročilo g. posl. Dollenza je bilo temeljito in pregledno in so je volilci pohvalno vzeli na znanje. Posebno lepo in do srca okoličanom so govorili gg. dr. Rybář, dr. Pretner in dr. Gregorin. Tudi okoličani so jako razumno posegali v razpravo. Po shodu je bila lepa zabava z govori in petjem, koje so zvrševali pevci društva „Adrije". — Koncert „Slov. pev. društva", ki je bil 13. t. m., je prekosil vse dosedanje koncerte v Trstu. Redutna dvorana gledališča Rosseti je bila premajhna, in ko bi ne bilo dežja, bi bil došel odbor društva v veliko zadrego. Toliko je bilo zanimanje za ta koncert. Gmotni vspeh je seveda najpoveljnejši, moralni pa sijajen. Izvajanje Hubadovih narodnih pesmij je izzivalo prave viharje navdušenja. Pevci in pevovodja smejo biti zadovoljni in ponosni na takem vspehu. — V Rojanu bodo počenši z novim letom 1897. v tamošnji župni cerkvi italijanske propovedi. Znani Jurizza (Jurca) je pridobil nekaj somišljenikov, ali bolje je pri-

Podlistek.

Mati in sin.

Dve pripovedki srbske kraljice Natalije.

I. Mati.

(Konec).

Uboga mati! Dobre je govorila; toda ni vedela, da je to črna Spletka samo izmislila, kako bi jo iz rodbine odgnala tja, kjer jej dete ložje ukrade.

Naposled se Hudobi in Spletki posreči, in nekega dne odide srečna Mati iz hiše, v kateri je tako dolgo preživela. Vzela je tudi sina seboj, ker se je bala, da ga jej ne ukradejo.

Ni minilo dolgo časa, in Mati občuti oni udarec, kateri sta jej prizadela Hudoba in Spletka. Nepoznane roke so jej ukradle sina v spanju. Ko se prebudí in ozré na sinovo posteljo, da vidi, spava li in da mu z materinim jezikom kako zapoje, vidi, da ni več sina.

Zavpije mati in kakor ranjena levinja steče v druge sobe, kjer se jej je sinček često igral. Težka slutnja nekdanjih sanj se polasti njene duše, in misel na to spravil jo je do obupa. «Sin moj! Sin moj!» — kliče preplašena mati, «Sin moj! kje si?» Toda namesto veselega odziva otroškega glasu, ki se je tako zvonko razlegal po sobah, je odmevalo žalotno: «Sin moj! Sin moj!»

V silnem obupu pogleda kvišku, ko zagleda nad seboj Hudobo.

Ha, ha, ha! — zakrehečе Hudoba nad njeno glavo — zdaj si popolnoma nesrečna. Nimaš več sina; ne boš ga več videla!

«Usmili se, usmili! — Zakaj me ločiš od mojega otroka? Saj potrebuje negovanja materinega! Kdo ga bo ljubkoval? Kdo mu bo vlival v dušo ono blagost, katero more samo srce materino? Usmili se Hudoba! Vrni mi sina!»

Toda Hudoba se strašno nasmeje in — odleti. Ostane sama Mati, tužna in obupana, puleča si goste lase in plakajoča na glas.

«Jaz ga moram najti!» zavpije obupana mati in kot blisk steče iz hiše.

Tekala je, dolgo tekala! Potoki in reke, brda in doline niso bili nikake zapreke za srce materino. Od dne do dne jih je preletavala kakor lastavica. Od sela do sela, od mesta do mesta je begala mati razpletenih las; in mnogo vsmiljenih src je tužno pogledavalo na ubogo mater, ki ni imela drugih vsklikov razven onega: «Sin moj! Sin moj!» Toda kdo jej pomore?

Tako so minuli tedni in meseci in obupana mati nikakor ni zvedela, kaj je ž njenim sinom. In žalostna jesen je pobrala celó poslednji listek s cvetne odeje zemske, in hladna in dolga zima se je vspenjala z oblaki nad svetom, da ga pokrije s snežno odejo.

* * *

Nastopi zimska noč. Hladni sever je žvižgal ono strašno pesem, ki nas čaka, kadar jo poslušamo iz toplih sob, kakor napev preganjanih duhov. In brez dvoma pretresajo razjarjeni duhovi zrak svojim piskom in javkanjem.

V taki noči, daleč od sela in toplega prenošiča, je hitela uboga mati naprej. Gosta tema se je razgrnila nad svetom, da ni bilo niti prsta videti pred očmi. Toda ona hiti naprej. Mrzli duhovi so letali okoli nje z divjim tuljenjem in frfraje s strahovitimi krili so jej zasipali zdaj snežne kepe v lice in oči, zdaj jo zgrabili prek ledij in jo začeli vleči naprej; zdaj zopet izleté pred njo in se jamejo piskaje in vriskaje kolobariti, vzdigujé v višino stolpe snežnega prahu in zasipajé z ostudnimi smetmi steze, po katerih je ona tekala. Ali srce materino ne občuti tega strahu, nego hiti naprej vpijoč obupnim glasom: «Sin moj! Sin moj!»

Prezebla in obupana je letela tako skozi temno noč, spremljevana piskom in vriskom nočnih duhov, ki so se krohotali nad njeno tugo. «Sin moj! Tolažba moja!» vpila je tužna mati, in mrzli veter je žvižgal na to vpitje tako močno, da je zadušil njen glas pri prvem zvoku. Vendar pa ni zgubilo srce materino nade, da bo zopet videla svojega sina. Vedela je, da je milost božja velika in da se On naposled usmili tuge in trpljenja materinega.

Nekega dne dospe trudna in na pol v nesvesti v neko

silil več Slovencev, da so podpisali prošnjo za ital. propoved, kar jim je skof. ordinarijat drage volje privolil. Čujemo pa, da je posl. I. Nabergoj podal prošnjo s 3000 podpisi na isti ordinarijat, da se v rojanski župni cerkvi ne vpelje nič novega v jezikovnem pogledu, ali ta prošnja je ostala neuslišana ter moremo smatrati vpeljavo ital. propovedi le kot odgovor nánjo. — Povsod enako! — Pred nekaterimi dnevi se je dogodila pri Sv. Križu ta-le nesreča ali zločin: V mraku so odšli iz te vasi na ribji lov Jos. Gustin, Ant. Verginela, Jos. Bezin in Iv. Sedmak. Okoli 10½ ure so jih ljudje še videli v ladji, a kmalu za tem pa so čuli, ko so trobili italijanski ribiči v rogove, katere rabijo le o meglenem vremenu. To se je čudno zdelo tamošnjim prebivalcem, ker ni bilo nikake megle. Kmalu potem je izvlekel pri Devinu neki ital. ribič v svoji mreži mrtvo truplo — Gustinovo. O drugih treh se pa nič ne ve doslej. Ladjo so našli. Ljudje razno sodijo, največ pa mislijo, da so ti štirje bili umorjeni po ital. ribičih, ker so bili zadnji čas vedni prepiri med ital. in našimi ribiči. Vsi ti možje so bili najbolj čislani v občini in jako mirne narave.

Istra. — Zadnjič smo že omenili v „Soči“, da razsaja v Pulju legár (tifus). Po poročilih iz tega mesta postaja ta strašna epidemija, ki traja od meseca septembra, vedno silneja. Promet peša, javna shajališča so prazna, imovitejši ljudje so zbežali iz mesta. Do 12. t. m. je zbolelo 761 oseb, med temi 303 vojaki. Pomorski zdravnik dr. Matauschek, ki je pri zvrševanju svoje dolžnosti tudi dobil to bolezen, in se mu je vsled iste zmešalo, je skočil skozi okno četrtega nadstropja mornarske bolnišnice na kamnit tlak in ostal mrtev na mestu. Ako primerjamo število obolelih številu prebivalstva 50.000 duš z vojaštvom vred, moramo priznati, da je sedanja epidemija legárja največja, kar jih je bilo doslej v Evropi.

Gradec. — Slovenska akademična mladina je zopet enkrat pokazala, kako ve ceniti za narod zaslužne može. Akadem.-tehn. društvo „Triglav“ se je zbralo zvečer 5. t. m. mnogoštevilno, da v izrednem slavnostnem zborovanju imenuje častnim članom slavnega našega pesnika A. Askerca, ki je vzor in od nekdaj že ljubljenec slov. mladine. Koj po otvoritvi zborovanja je predložil predsednik g. Senčar to imenovanje, potem pa je g. pravnik Spindler utemeljeval ta predlog z veliko zgovornostjo. Zbor je predlog sprejel in imenovanje se je slavljencu takoj brzojavilo. — Še večja navdušenost je bila v sredó, 9. t. m., ko so se zbrali vsi slovanski dijaki, da slavé javnim komerzom tega pesnika. Navzoči so bili tudi v Gradcu živeči narodnjaki, mnogo bivših Triglavancev in drugih gostov, da je bila sicer obširna dvorana skoro pretesna. Po slavnostnem govoru in po petju novo ustanovljenega hrv.-slov. pev. društva «Slavec», prečitalo se je slavljančevo zahvalno pismo in brzojavi, potem pa so se vrstile napitnice in govori. Med govorniki sta se odlikovala Poljak Damanski in Bolgar Ivanov, ki sta govorila slovenski in pokazala s tem zanimanje za Slovence in za naše slovstvo, posebej pa za Askerca. Društvo je poslalo srčno šestitko tudi svojemu častnemu članu Stritarju, ki vzlic svoje 60-letne starosti še vedno deluje v korist naroda; v čestitki mu je društvo zagotavljalo, da vedno goji in ceni idealne nazore, katere je on vcepil v srce slovenski mladini.

Štajersko. — Slatinski občinski zastop je sklenil, da bode odslej le slovenski uradoval. Tako je prav! — Redni občni zbor «zveze slovenskih posojilnic» je bil 18. t. m. dopoludne v Celju, v novem «Narodnem domu». — 5. t. m. se je vršil občni zbor «Celjskega Sokola» v čitalničnih prostorih «Narodnega doma». Po blagajnikovem poročilu znaša zaklad za zastavo že 600 gld. Starostom je bil izvoljen zopet dr. Brenčič, drugi odbor je ostal stari razun S. Magolica in dr. Slavika, katera sta bila na novo voljena. Člani «Sokola» so se obvezali, da bodo odslej rabili le vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda in jih priporočali vsem narodnim rodovinam. — . Vojniku so ustanovili slovensko posojilnico, ki gotovo kmalu nadkrili tamošnjo nemško posojilnico.

Koroška. — Zelo mnogo se v zadnjem času govori in piše o železnicah, katere mislijo graditi po Koroškem proti Trstu. Mnogi se potezajo za železnico preko Tur in Predela, drugi za ono čez Bohinj, Ljubelj itd. V tej reči je šlo več deputaciji na Dunaj. Ministri sicer obljubujejo, a kaj se zares zgodi, ni še mogoče reči. Rožani se vnemajo za krajevno železnico iz Celovca v Rož. (O tej razpravlja obširneje «Mir» v 34. št. 10. t. m.) Pri ministru je bila tudi deputacija prosit za železnico iz Sinčevasi v Žel. Kaplo. — Na Trbižu so na novo poživili šulverajnovo podružnico, ki je več let spala. Kdo jo vodi? C. kr. gozdni pristav Ruckensteiner in učitelja Trunčnik ter Proš. Kak hrup bi zagnali nemški listi, ko bi bil v odboru družbe sv. Cirila in Metoda na Koroškem kak c. kr. uradnik ali učitelj! — «Mir» v Celoveu bode od novega leta prinašal redno zabavno-poučno prilogo.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Zbornica poslancev je razpravljala 16. t. m. o proračunu ministerstva za deželno brambo. Jako zanimiva so bila izvajanja ministra, ki je dvoboj stvo označil kot ostanek barbarstva. Vsi naj bi se združili v to, da se popolnoma odpravi ta nespodobnost. Vodstvo vojske nikakor ne more želeti, da bi se pobijali med sabo oni, ki so poklicani, da se borè proti sovražnikom domovine. Za odpravo dvoboja treba, da zakon in človeška družba sama ščitita razžaljeno čast. — Zbornica je na to razpravljala o nujnem predlogu dr. Laginje radi epidemije v Pulju. Vladni zastopnik je rekel, da je vzrok epidemiji nečistost tal in vode. Umrljivost znaša 7%. Vlada je ukrenila vse potrebno. Zbornica je sprejela nujnost predloga dr. Laginje in predlog sam. — Finančni minister je predložil proračunski provizorij za mesec januar 1897. — 17. in 18. t. m. pa je razpravljala zbornica poslancev o proračunu ministerstva za nauk in bogočastje. Za besedo se je oglasil tudi posl. Spinčić. Govornik je poudarjal, da si italijan. stranka v Trstu in v Istri (v Gorici ga že ima! Ur.) hoče sedaj prisvojiti godspodstvo tudi v cerkvi in je tožil, da je namestništvo odreklo pravico do rekurza onim duhovnikom, ki vodijo matrike. Govornik je zahteval, naj vlada pripomore, da se zgrade, oziroma popravijo nekatere cerkve po Istri ter je izrekel nado, da ne bodemo morali dolgo čakati na uravnavo kongrue. V nekem kraju Istre je nameščen župnik, ki je italijanski podanik in ne razume hrvaščine, tako, da ljudstvo ne razume njega in on ne ljudstva. To je prav v istem kraju, kjer so nedavno temu demonstrovali proti škofu Flappu, ker je v cerkvi spregovoril nekaj hrvaških besedij. Nadalje je omenjal govorn k konvikta v Kopru, v katerem je 60 Italijanov in en sam Slovenec. In v očigled temu razmerju so siljeni hrvaški in slovenski župniki, da morajo prispevati za ta konvikt, kjer se poitalijančuje še ono malo slovanskih gojencev.

Avstrija. — Ministerstvo notranjih poslov je imenovalo ministerskega podtajnika dr. Meeraus-a začasnim zdravstvenim nadzornikom za Istro in je pridodelilo istega namestništvu v Trstu. To se je zgodilo z ozirom na epidemijo v Pulju in črne koze v Malem Lošinju. — S cesarskim patentom od 15. t. m. so sklicani na 28. t. m. deželni zbori: češki, gališki, spodnje-avstrijski, štajerski, kranjski, moravski in goriško-gradiščanski. — 19. t. m. se je vršila pred dunajsko poroto razprava proti tatinski družbi Papakosta in tovarišev. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede krivnje obtožencev in vsled tega pravoreka (verdikta) je sodišče obsodilo: Papakosto in Stalia vsakega na 4 leta, Affendakisa na 6 let in Pribojca na 8 let težke ječe. Po prestani kazni je Papakosto, Affendakisa in Pribojca iztirati iz države, Stalia pa staviti pod policij. nadzorstvo. — „Reichswehr“ piše, da Italijani v Pulju zahtevajo od države milijone, da priteče v pomoč zdravstvenemu stanju mesta. K temu dodaje omenjeni list: Taki so irredenti! Kadar jim je pomoči treba, obračajo se na Avstrijo, češ, troši milijone za nas; na drugi strani pa prav brez srdmu upijejo: To ni avstrijska zemlja, mi smo irredenti! Ta opazka lista, ki je blizu kabineta Badenijevega, je prav umestna, in se more z enako pravico tudi prenesti na Trst in Gorico. Mi pa o tem tako-le sodimo: Ako bi Avstrija prisilila Lahone samo na to, da odpró pot Slovanom do njihovih pravic, za deset let bi ne bilo niti sledu o irredentizmu.

Ogerska. — Budimpoštanski list „Magyar Orszag“ je priobčil te dni jako važne diplomatične spise, nanašajoče se na pogajanja med Rusijo in Nemčijo glede na trgovinsko pogodbo. Iz teh je bilo razvidno, da preti Ogerski glede na izvoz govedi velika škoda. Objavljenje teh spisov je obudilo seveda veliko senzacijo. Policija je začela takoj poizvedovati in je dognala, da je neki uradnik poljedelskega ministerstva dotične akte ukradel in prepise prodal uredništvu omenjenega lista. Uradnik se je izročil državnemu pravdništvu. V kulturni madjarski državi je pač vse mogoče, karkoli je s sleparstvom sorodu! — V ogerski zbornici magnatov je predlagal povodom adresne razprave kardinal Schlauch, da se v adreso sprejme odstavek, izražujoči nado zbornice, da poznana modrost Nj. Veličanstva najde pot, po kateri se zagotovi verski mir v deželi. Ministerski predsednik Banffy in minister Wlassics sta se izrekla predlogu in na to ga je zbornica res odklonila. — Ogerska vlada je prosila rimsko kurijo, da dovoli upeljavo madjarskega jezika za službo božjo v unijatski cerkvi v vseh onih krajih, kjer bivajo pomadjareni Slovani. Vsled te prošnje je izdal papež na vse unijatske škofe v Ogerski naredbo, v koji strogo zabranjuje, da se pri liturgiji upotrebljuje madjarski jezik. Prav krepka zaušnica!

Ostale države. — V tovarni za izdelovanje užigalic v Aschaffenburgu na Bavarskem se je primerila velikanska eksplozija, katera je razrušila celo tovarno. 11 delavcev in 16 delavk je bilo zasutih. Doslej so izpod razvalin izkopali 6 mrtvih in 15 nevarno poškodovanih ponesrečencev, ki so pa tudi kmalu na to umrli. — V ministerskem svetu v Carigradu se razpravlja o amnestiji Armencev. Armenski patrijarhat je izročil vladi pismenov obljubo, da bodo Armenci, ako dobe pomilečenje, popolnoma mirni in da polože še enkrat prisego udanosti.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Odvetniško pisarno pok. dr. Josipa Kopača je prevzel po posebni pokojnikovi želji zagrebški odvetnik dr. Virgilij Devčić, njegov nekdanji koncipijent. — 15. t. m. je prvikrat po jednajst letih govoril dr. David Starčević v hrvaškem saboru. Govor, kateri je „Hrv. Domovina“ dosledno natisnila in ki obsega celo polo priloge istega lista, je bil jako zanimiljiv in se v njem čisto objektivno navajajo današnji odnošaji na Hrvaškem. — V Zagrebu se bliši od 18. t. m. na oglih trga pred novo realko in gimnazijo naslov: „Trg grofa Kmen Hedervara“. Za kakošne zasluge?

† **Miloš Zec.** — V Zagrebu je umrl 15. t. m. glavni urednik „Narodnih Novin“ in poslanec Miloš Zec v 53. letu svoje dobe.

Pokojni Zec se je rodil 20. novembra 1843. v Kukuruzarih, kjer mu je bil oče pravoslavni svečenik. Početne šole je obiskoval v svojem rodnem kraju, potem pa je šel v Karlovec ter v tamošnji gimnaziji zvršil spodnje razrede, zgornjo gimnazijo pa je dovršil v Zagrebu, kjer je 1863. napravil maturo. Vstopil je v takratno pravoslavno akademijo v Zagrebu, da bi slušal pravne nauke. Radi siromaštva pa je moral opustiti nauke in je 1864. vsopil v uredništvo „Narodnih Novin“, kjer ga je z velikim veseljem sprejel oče hrvaškega časopisja in književnosti dr. Ljud. Gaj.

Od takrat je bil Zec duša „Nar. Nov.“, za katere je sam mnogo pisal, članke, razprave in poročila o takratnih socijalnih dogodkih. Njegovo neumorno delovanje ni ostalo brez nagrade in brez sadu, ker ga je tedanji ban baron Rauch, ko je Gaj prodal list vladi, imenoval odgovornim urednikom. Od tedaj pa do 15. t. m. torej skoro celih 22 let je bil Miloš Zec odgovorni urednik tega lista, kateremu je posvetil vse svoje moči.

L. 1874., za bana Mažuranića, se je posrečilo Zecu, da je položil temelj tiskarni za „Nar. Nov.“, katera se je povspela vsled vestne uprave do današnje višine. Pripomogel je namreč največ Zec k temu, da ima tiskarna in uredništvo „Nar. Nov.“ danes palačo, ki je v kras Zagrebu in je vredna čez 350.000 gld.

„Nar. Nov.“ pišejo o njem med drugim tudi to: Zec je bil Srb in veren sin pravoslavne cerkve, ali ob enem je bil Hrvat ter je iz dna duše spoštoval svetinje katoliške cerkve, kateri pripada večina hrvaškega naroda. Bil je nekaka poosebljenost onih načel najodličnejših hrv. jezikoslovcev, ki govore o jeziku in narodu hrvaškem ali srbskem, torej ločijo oba naroda le po imenu. Bilo mu je jednako, če ga je kdo imenoval Srba ali Hrvata, ker je bil prepričan, da je to v resnici isto; prav radi tega je ostro obsojal in odbijal napade na srbstvo, ker je imel to tudi za napad hrvaštva, koje je s srbstvom jedna narodna celota, če tudi se v navadnem življenju govori v dveh narodih. Ali ni bil v tem pogledu pok. Zec uzor, po katerem bi se morali ravnali tudi drugi? Ne bi li v tem dvoimenem narodu bilo manje zla, manje nesreče, ako bi hodilo srbsko razumništvo v tem pogledu istim potom, kot pok. Zec?

Dalmacija. — V Drnišu so končane volitve v občinski zastop. Hrvaška narodna stranka je zmagala v vseh treh volilnih razredih. Drniška občina šteje 20.000 duš; v nji živi nekaj Srbov, a Lahe se more prešteti na prste jedne roke. Pet jih bo morda, a ta petorica ima svojo „casino“; med nje se prišteva tudi odvetnik dr. Tomažić, ali kakor se sam podpisuje Tomassich. Vspeh hrv. nar. stranke se ima pripisovati probujeni narodi zavesti in pa uzorni občinski upravi, ki je med drugim sezidala lep obč. dom, v katerem je tudi čitalnica. Predstojnik je g. Nakić, bivši državni poslanec, a prvi prisednik, ki je takorekoč duša hrvaškega gibanja v občini in veteran v narodni borbi, g. M. Čović-Plenković. — „Jedinstvo“ javlja: Cenzura v Zadru, kateri je moral gledališčni vodja g. Protić predložiti vse igre, je popačila „Zvonimira“, zlasti pa nam je v oči padlo, da je povsod zbrisala usklik: „Živela Hrvatska“, ki se večkrat nahaja v tem komadu za usklikom: „Živio kralj!“ „Jedinstvo“ odločno protestuje proti takemu postopanju, ker je Hrvaška tudi del monarhije ter se more slaviti kot kaka druga dežela.

Čehi na Moravskem. — Češki poslanec dr. Stránský je slikal v državnem zboru stanje Čehov na Moravskem. Govornik je rekel, da so moravski Čehi prišli do prepričanja, da se imajo ravnati po prislovici: Zaupaj v Boga in v se, drugi ti ne bo pomagal. Moravski namestnik je ob enem vodja nemške stranke. Ko je isti obiskal Ostrovico, so bile vse nemške hiše okrašene z nemškimi in pruskimi zastavami, — drugi dan pa, ko je dospel tjekaj nadvojvoda Ferdinand, so zamenili te zastave z avstrijskimi, da bi nadvojvoda ne izvedel pravega mišljenja tamošnjih Nemcev. Vsi listi, ki priporočajo geslo: „Svoji k svojim“, se konfiskujejo. Radi tega — pravi konečno govornik — ne bi smel nijeden Čeh glasovati za vladni dispozicijski zaklad, iz katerega se podpirajo nemški listi, da potem napadajo Slovane. Rajnka „Presse“ je tudi požrla iz tega zaklada marsikateri tisočak, a ve se, kako je pisala o Slovanih, zlasti pa o Čehih.

Slovaška. — V trenčinskem okraju, kjer po nekaterih občinah vlada glad in velika siromaščina in kjer „pašuje“ Slovakom radi njih zatiranja dobro znani veliki župan Szalavszky, deli se podpora le takim ljudem, kateri so pri zadnjih volitvah glasovali za vladne pristaše. — 15. t. m. je stal pred porotniki v Pešti župnik Jos. Martinček, ki je bil tožen radi delovanja proti madjarski narodnosti in proti židom, zlasti pa radi nekega v tem zmislu pisanega članka v „Krestanu“. Porotniki so ga krivim proglasili in sodišče ga je obsodilo na 3 dni zapora in na globo 150 gld.

Bosna-Hercegovina. — Uprava teh dežel ni tako uzorna, kakor jo slikajo vladni in polovladni listi. Tudi «Soča» je v nekaterih letošnjih številkah prinesla več izvirnih dopisov iz Sarajeva, iz katerih se more razvideti samosilno postopanje Kalajeve vlade, oziroma policije, ki je tam najvažnejša oblast. Pretekli teden pa je prišla bosenska deputacija na Dunaj, ki se je hotela posebno pritožiti, kako se krati povsod cerkvena samouprava in delajo ovire Srbom pri snovanju društev. V vse se meša policija. Pod turško vlado so pravoslavni imeli dosti več svobode, nego jo imajo pod avstrijsko. Še večji revež v tem pogledu pa so katoliki, ki so bili prej preganjani in se jim tudi sedaj še slabše godi kot pravoslavnim. (Sicer pa bi se morali sporazumeti Hrvatje in Srbi, potem bi bilo bolje! Potem bi se vlada ne mogla izgovarjati tako, kakor se zdaj z vso pravico!) Prizadevanju ministerstvi Kalaje se je posrečilo, da cesar ni sprejel deputacije. Nj. Veličanstvo torej ne sme zvedeti, kako se ravna s prebivalstvom v «srečni» Bosni; no, pa saj se tudi prikriva svetu celo to, kako so upravlja ta dežela. Vsako leto se delegacijama sicer predlaga proračun za upravo, a o njem se ne pusti sklepati. Tudi sklepni računi se n predložé.

Črnagora. — Za časa poplave Zoganjskega blata pri Ocinju je čolnar Osman Bečir rešil 6 tovarišev in je dovažal vkljub nevarnosti svojega življenja hrano siromakom, ki so bili obkoljeni z vodo. Tudi že prej se je Osman večkrat odlikoval s svojim junaštvom ter je o neki priliki otel več ljudskih življenj v ocinski luži. Zato ga je gospodar Črnegore, knez Nikola, odlikoval z zlato svetinjo «za hrabrost» in mu podaril 50 gld.

Rusija. — Kakor javljajo «Times», se je ustavila ruska križarka «Zaporožec» v loki pri Rehiti in pri Perimu, ter so mornarji odstranili tam v znak italijanskega protektorata razobešene emblème in na njih mesta razobesili ruske zastave.

Foulard - Seide 60 Kr.

bis fl. 3·35 p. M. japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14·65 per Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. [2]

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), ZÜRICH.

Za mlekarje in gospodarje!

Tvrdka **G. Ferd. Resberg** v Gorici je spravila v trgovino novo vrst moke za rejenje živine, katero uporabljajo že v planinskih deželah vsi živinorejci in mlekarji. Ta S. 123 8—11

moka za pitanje

je pripoznana po c. kr. kmetijskem poskušališču v Gorici kot izborno sredstvo za rejenje in jo priporoča odjemnikom radi svoje redilne lastnosti za boljšo kakovost kravjega mleka.

Moka za pitanje se dobiva v zaznamovanih in s svincem zapečatenih žakljih od 50 kg. po 3 gld. pri tvrdki

J. Kaučič v Gorici

na Kornju ter pri tvrdki **G. Ferd. Resberg** v Gorici v stari cukrarni v kapucinski ulici. P. 53 7—8

Dr. Ivan Vinci,

odvetnik v Gorici,

naslednik Jos. dr. Jakopiča,

se je preselil

iz pokojnikov. stanovanja v **Attems-ovo palačo** na Kornu. 211 3-1

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

se je preložil v lastno hišo

v ulico Barzellini

h. št. 2. 215 2—1

zraven „Sloginih“ zavodov.

Ordinuje kot navadno.

---

prostrano dolino. Zdi se jej, da je to tista dolina, v kateri je nekdaj živela, vendar pa, da se je tam marsikaj spremenilo. Najprve zagleda ogromno steno, katere ni bilo prej na tem mestu in ki je bila tako strma, da se ni dalo plezati po njej.

Poišče pota, pa ga nikjer ne najde, in da bi splezala čez njo, o tem se ni moglo niti govoriti, kajti stena je bila tako strma in gladka, da ni mogla niti hitronoga gazela iti po njej.

Hodé tako kraj stene zagleda mati nekega potnika, ki je tudi sem hitel.

«Brate!» — zavpije ona — «kdo je postavil na tem mestu to steno?»

«To je stena treh vragov — odgovori potnik — oni so jo tudi postavili, da preprečijo pot srečni materi. Za to steno so skrili njenega sina».

Zavpije mati, ko začuje, da je njeno dete onkraj vražje stene. Poletí, da se vspne čez njo, toda potnik jo ustavi.

«Stoj, kam hočeš? — Mari ne vidiš, da je tam strmo?»

A jaz jo tam podrem! — zavpije mati. — Bog mi dá moči tudi za to!

In začne z rokama odrivati mrzlo steno; toda zaman! Materina želja je velika, ali moč je premajhna, da zruši vražjo steno.

Plaka mati, prosi ljudi, da jej pomagajo; toda ta nima časa, oni ne mara za to.

Tako je delala dolgo pod to steno. Nič je ni moglo odgnati od tega posla, ni Hudoba, ni Spletka, ki sta obletavala od vseh stranij, da jo odženeta od stene, toda se je obupno branila.

Mine leto za letom, pa ona ne občuti utrujenosti! Odriva steno, ker vé, da jej je sinček tako blizu.

Nad njeno glavo se je vzdigala plavooka Nada in vlivala s toplimi smehljaji brabrost v srce materinc.

Hudoba in Spletka se zvijata od velike zadovoljnosti, gledajoča njene muke; ko pa vidita, kako vedno bolj in bolj dela, zapovesta vragovom, da podprejo s svojimi nečistimi tacami steno. Toda že je bilo prepozno: materina moč omaja steno in trije vragovi, ki so jeli omahovati, ja mejo obupno javkati.

Stena se vedno bolj in bolj maji in plavooka Nada šepeče ohrabreni Materi: «Le naprej!»

«Sin moj! Kje si?» zavpije mati.

Mati! Mati! začuje se glas njenega jedinca, toda to ni bil več glas malega deteta, ampak zrelega dečka, ki vzradosti z mater novo močjo. Poskusi še enkrat in z nenavadnim treskom se zruši stena.

«Kje si, sin moj!» zavpije radostno mati.

Tu sem, mati! Zdaj ni več moči, ki bi naju razločila!

«In trije vragovi, kje so!»

Ne boj se jih! Jaz sem jih vkoval in zdaj jih bom kaznoval, da ne bi mogli drugemu storiti zlá.

Radostna mati objame sina in ga ljubkuje plakaje; ta jok pa ni bil več obupane, nego solze srečne matere, ki je vnovič našla davno izgubljenega sina.

Med tem se začuje nad njima obupen krik. Hudoba in Spletka sta priletela, da ju razločita, pa vse je bilo zaman; oklenila sta se tako tesno drug druzega, da ju ni moglo nič več spraviti narazen.

Razjarjena Hudoba zaškrlinta z zobmi, zajaše oblake in odleti s črno ženo kakor divji bes, da se nikdar več ne vrne.

Pa kaj hočeš z vragovi? popraša mati, ko se zave od prve radosti.

«Kaznoval jih bom!»

Nikar sin! — zavpije srečna mati! Naredi samo, da jim odbijejo rogove ter da ne počenjajo več zlá! In najina sreča bodi jim kazen. Naj jih peče vest in zasramovanje vseh poštenih ljudij.

Tako reče mati; in dobri sin stori tako. Vragovi se zatekó plakaje v pekel. In to je res sreča, ker se takrat ljudem dobro godí, kadar vragovi plakajo.

(Drugi del «Pesem o kronanem detetu» pride).

*) Znano je življenje srbskega kralja Milana in krepostne njegove žene Natalije, katere ni bil vreden. Ločeno živita že dolgo let. Ko je Milan moral odstopiti in je postavil tri regente na vlado, dokler ne bo polnoleten sin Aleksander, je vzgajala kraljeviča mati Natalija. Kako so ga jej po sili odvzeli na Nemškem in ga dali v roke vzgojiteljem po želji Milanovi, to je pač znana reč. — O teh dogodkih sta izšlé dve pripovedki bajé iz peresa same Natalije; obudili sta veliko senzacijo. Tu jih prinašamo v slovenskem prevodu. Uredn.

Vsled analize naših izvedencev, je
84-a kisela voda 26-17

KRONDORFER

med naravnimi kiselicami prva v vrsti. — Zalogo v Gorici ima
ANGELO FORNIZZI.

Ne slišano še!!

V življenju se ne zgodi več tako redka prilika, da bi se moglo dobiti le za 2 gld. te-le potrebne predmete, in sicer 40 komadov: 1 prima-ura, najelegantneja, lepo pozlačena, z lepo verižico, točno kazoča, z enoletnim jamčenjem; 1 fina zapestnica za dame iz pariškega duble zlata; 1 najelegantneja zakopčnica za dame nove façone; 1 krasna židana zavratnica za gospode; 1 igla za isto z umetnimi briljanti; 3 komade elegantnih gumbov iz duble zlata z umetnimi briljanti za prsa; 2 mehanična gumba za manšete, duble zlato s patentovanim zapiralnikom; 2 krasna gumba za ovratnico iz duble zlata; 1 elegantni prsten za gospoda z lepim kamenom; 6 najfinejših barvanih žepnih robcev; 1 krasno in fino obrobljeno žepno ogledalo; 10 finih angleških papirjev za pisma in 10 zavitkov. Vseh krasnih predmetov stane z uro vred odslej le 2 gld. in se dobé, dokler so v zalogi, po poštnem povzetju pri krakovski
75 204 4

trgovski hiši F. Windisch v Krakovu,
(Krakau, Postfach Nr. 16 10).

Rojaki! Pozor!

Gostilna „Pri petelinu"

ulica Ghega št. 7. - v Trstu - blizu j. kolodvora

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je uredil svoje gostilniške prostore tako, da more priti v nje gospod in priprost kmet. Postreže se vsakega z dobrim jedili in izbornim črnim ali belim naravnim vinom, in sicer po taki ceni, **da se ne boji tekmovanja.**

Gostilna je vedno preskrbljena z domačo posušeno in svežo presičevino, pristnim salamom, klobasami, nanoškim ovčjim in drugim sirom.

Priporoča zasebnikom in krčmarjem **svojo veliko zalogo črnega in belega vipavskega vina** toliko iz zaloge v **Prvačini** kot **v Trstu.** Prodaja se na drobno in debelo in razpošilja po zahtevi na vse strani stroškov prosto.

Vina so teh-le vrst: modra frankinja, berzamin, burgunder, izabela, rulandec stari in novi, belo staro in novo, rizling stari in novi itd.

Specijalitetna vina črna in bela iz l. 1892., 1893., 1894. in 1895., v steklenicah od 1 litra 80 kr., pol litra 40 kr. — Domači tropinovec se dobi tudi po naročilu v vsaki meri.

Gostilna je odprta od 7. ure zjutraj do polunoči. — Priporočajo se svojim rojakom v Trstu in na deželi, da ga počasté s svojim obiskom pri vsaki priliki, držé se gesla „Svoji k svojim", beleži udani

Anton Vodopivec,
194—8 gostilničar.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk, a da ni potrebna glavnica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod „leichter Verdienst" na Rudolf Mosse, Wien. 197 10—5

Trgovec z vinom na veliko

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
55, 39 priporoča

dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika,
potem

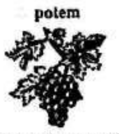

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briških in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Pražko hišno mazilo

iz lekarne 9, b, 26—90
B. FRAGNER-JA v PRAGI
je staro, najprej v Pragi uporabljevano hišno zdravilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažujoče deluje na vročino in bolečine.

V obrokih po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več. Dnevno razpošiljanje po pošti.

Vsi deli zaboja imajo zraven natisnjeno za zakonito pripoznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga:
B. Fragner, lekarna pri „črnem orlu", Praga.
Mala strana, za vogle Spornerove ulice 203.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda 218
s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20.
priporoča po nizki ceni

svoja pristna briška vina: rebulo, modro frankinjo in druga navadna črna vina, pridelke svojih članov.

Nasproti pokritemu trgu

Traberjev veliki muzej

obsega nad 100 umetno izdelanih figur in skupin, **kakeršnih še ni bilo tukaj videti.**

Odprt od 9. ure dopoludne do 9. zvečer.

Vstopnina 20 kr., vojaki in otroci 10 kr.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo.
Na lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ-A,
v Pragi na Smihovu
(Praha-Smíchov) Vinohradská ulice číslo 810.
se priporoča
k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočilnih spričal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.
Cenki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštnine prosto. 13, 52—52
Priprave izvršuje po najnižjih cenah.

Slovenskemu učiteljstvu!

«**Popotnikov koledar za slovenske učitelje**» je lani izostal; uzroka ni težko najti. In vendar je pogrešal tega koledarja vsak zaveden slovenski učitelj! Saj se uprav po tem koledarju čuti vse učiteljstvo cele Slovenije zvezano s trdno vezjo medsebojnega spoznavanja.

»**Goriška tiskarna**« **A. Gabršček** v Gorici je prevzela letos ta koledar v založbo v trdnem prepričanju, da je slovensko učiteljstvo ne pusti na cedilu, pač pa, da pridno poseže po zaželjenem koledarju. Le v «Zavezi» je do 1800 udov! Ali bi bilo torej čudo, ako bi razprodali teh — 1000 iztisov, katere smo priredili?! Prosimo torej rodoljubno slov. učiteljstvo, naj nam pokupi teh 1000 iztisov! To je letos toliko bolj potrebno, ker smo nakupili novega materijala za stavek celega koledarja in šematizma, kar nas je stalo veliko denarja; ker pa bo drugo leto manj stroškov, utegnemo tudi ceno znižati, ako letos prodamo dovolj iztisov, da bomo pošteno izhajali.

Cene so naslednje: navadno v platno vezanemu gld. 1·40, z zlato obrezo gld. 1·50, v usnje gld. 1·70, z zlato obrezo gld. 1·80.

Jako ljubo nam je skupno naročevanje. Zategadel prosimo gg. učitelje, kjer je to le mogoče, da se skupno naroče in v to porabijo nakaznice; brez denarja načelno ne pošljemo koledarja nikomur, ker nočemo imeti še pozneje sitnobe z morebitnim nehvaležnim terjanjem.

Konečno prosimo gg. učitelje, naj bi blagovolili podpirati našo tiskarno z naročili. Elegantne **posetnice** (vizitke), poročne liste, uradne zavitke z nadpisom itd. vseh vrst preskrbujemo z obratom pošte; poštni stroški so pač na vse kraje Avstrije enako visoki.

Uzornik črk pošljemo na zahtevanje franko.

V nadi, da nas bo naše slov. učiteljstvo podpiralo, beležimo se z vsem spoštovanjem

„Goriška tiskarna" A. Gabršček.

V zalogi „Goriške Tiskarne" A. Gabršček

so izšle knjige:

„Materino delo za Boga in domovino". Za Slovenke priredil Simon Gregorčič ml. Cena s poštnino 70 kr.

„Zgodov. črtice iz pokneženo grofije goriške in gradiške". Spisal Simon Rutar. Cena s poštnino 55 kr.

„Venec slovanskih povestij". Črtice iz ruskega, poljskega, slovaškega in hrvaškega življenja. Cena s poštnino 55 kr.

Simon Gregorčičeva zbirka pesmij. Cena ličnі izdaji 30 kr.

Ant. Funtka izbrane pesmi. Cena lični izdaji 50 kr.

Pagliaruzzi-Krilanove poezije (dve knjigi) ***in spisi v prozi*** Cena vsem snopičem s poštnino 1 gld. 60 kr.

Anton Klodičev „Materin blagoslov". Cena s poštn. 18 kr.

„Epizoda iz kulturne zgodovine goriške", ali košček zgodovine goriškega ?. kr. gimnazija. Spisal mons. Andr. Marušič. Cena s poštnino 12 kr.

Zaloga tiskovin

za c. kr. glavarstva, sodišča, poštne urade, županstva na Goriškem in Istri, za župne, šolske in druge urade.
(Popis tiskovin pošiljamo zastonj).

„Slovanska knjižnica". Izhaja vsaki 15. dan v mesecu. Do konca novembra 1896. je izšlo 56 snopičev. — Glej vsebino spopaj.

„Knjižnica za mladino". Izšlo je 23 snopičev, katerih vsebino glej na 6. strani. — Cena vsakemu snopiču je 25 kr. Kdor naroči vse snopiče, jih dobi po 20 kr. — Celoletna naročnina gld. 2·40.

„Salonska knjižnica", za odrasle, začne izhajati začetkom l. 1897.

Popotnikov koledar za l. 1897. S popolnim imenikom šolskih oblastnij, učiteljišč, ljudskih šol, učiteljskega osebja po Južnoštirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1896-97. — Cena trdo vezanemu v platno gld. 1·40, z zlato obrezo gld. 1·50; v usnje vezan gld. 1·70, z zlato obrezo gld. 1·80.

„Gluhonemi". Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. 350 stranij velike osmine. Spisal Anton Rudež. Znižana cena gld. 1·30.

„Bele noči". Sentimentalen roman. Ruski spisal Th. M. Dostojevski. Posloveril J. J. Kogej. Cena 25 kr.

Židovsko nravoslovje v Talmudu. Brošurica. 1 iztis 10 kr., 100 iztisov 2 gld. 50 kr.

Krasne uzorce za novoletna in druga voščila

(s katerimkoli besedilom in imenom)

priporoča «Goriška Tiskarna» A. Gabršček naročnikom «Koledarja za goriško nadškofijo» po prav nizki ceni, in sicer: 5 voščil (s poljubnim kratkim besedilom) za 1 gld., 10 voščil za 1 gld. 50 kr., 20 voščil za 2 gld. 50 kr., 50 pa za 5 gld. z zavitki vred.

Knjižnica za mladino. (Radi cene glej zraven).

Doslej so izšli ti-le snopiči „Knjižnice za mladino":

1. a) „*Dva brata*". Po ital. izvirniku. — b) „*Milosrčna Zorana*". Spisal Janko Leban.
2. „*Veselje in žalost*". Po nemškem izvirniku priredil J. Leban.
3. a) „*Petdeset basnij za otroke*". Poslovenil A. Funtek. — b) „*Iz mladih dnij*". Zložil A. Funtek.
4. „*Dragoljubci*". Zbirka pripovedek, pravljic, basnij, smešnic itd.
5. „*Šest povestic*". 1. „Dva sveta večera". — 2. „Snežni plaz". — 3. „Milutin Vidović". — 4. „Rejenček Štepanek". — 5. „Babičina povest". — 6. „Nekdanja jezerska naselbina pri Ljubljani".
6. in 7. „*Razne pripovedke*". — 1. „Dedov srd". — 2. „Tri rože". — 3. „Marjetica in kopriva". — 4. „Kraljevič Častiboj". — 5. „Dediči". — 6. „Mlinar in veter". — 7. „Kakoršno posojilo tako vračilo".
8. Antona Martina Slomšeka „*Spisi zbrani za mladino*". I. Pesmi, snopič za srednjo stopnjo.
9. „*Plemenita srca*"
10. in 11. Antona Martina Slomšeka „*Spisi zbrani za mladino*". I. Pesmi, 2. snopič za višjo stopnjo.
12. a) „*Hudoben tovariš*". — b) „*Zmrzle solze na cvetkah Marije Antoinette, francoske kraljice*".
13. in 14. „*Pesmi cerkvene in druge*". Zložil Andrej Praprotnik.
15. „*Zeleni listi*". Kratke pripovesti za otroke, stare 6 do 10 let. Po Francu Wiedemannu poslovenil Anton Brezovnik, učitelj.
16. Antona Martina Slomšeka „*Spisi zbrani za mladino*". III. snopič. Basni, prilike in povesti. Za nižjo in srednjo stopnjo.
17. in 18. „*Tatari na Moravskem*", ali Bog ne zapusti svojih služabnikov. — „*Gozdne cvetke*", ali štiri povesti in trikrajše razprave.
19. „*Slavoj in Ljudmila*". Milosrčna brat in sestra. Zbirka kratkočasnih in poučnih pogovorov o živalih. I. del.
20. „*Bogdanova mlada leta*". Svojim prijateljčkom napisal Ljud. Černej.
21. „*Pisanice*". Slovenski mladini spisal E. Gangl.
22. in 23. „*V domačem krogu*". Zbirka pesmij in povestij za mladino. — Izvirno spisal ali na podlagi hrvaških, italijanskih in nemških izvirnikov priredil Janko Leban, naduč. v Trebelnem.

Knjižnica za mladino. (Radi cene glej zraven).

Raznovrstne posetnice.

Poročne listke. Zavitke s tvrdko.

Priporoča „Goriška Tiskarna" A. Gabršček.

Razpis služeb.

Z novim letom izprazni se pri 214 2 2

banki „Slaviji"

troje uradniških mest,

katerim se določa službenina po dogovoru. — Reflektantje na jedno teh mest vlože naj svoje s prilogami podprte prošnje do **31. dne decembra t. l.** pri

generalnem zastopu banke „Slavije" v Ljubljani.

Velika Inomostska 50 kr. loterija Žrebanje 20. februarja 1897.

Glavni dobitek v gotovini 75.000 kron po odbitku 20%.
174 5 12

Srečke po 50 kr. priporočata **A. V. Jona in Michlstädter & C. v Gorici.**

„Goriška ljudska posojilnica",

(vpisana zadruga z omejeno zavezo)

se preseli 1. jan. 1897.

v hišo št. 9. v ulici Vetturini
(za gostilno „Angelo d' oro" ali „Pri zlatem angelju").

Svoje prostore bo imela na levo roko pri tleh.

V **edenajstih** mesecih je imela letos 444.000 gld. — prometa. —

Hranilne vloge se obrestujejo po $4^1/_2$%
Posojila se dajejo: na menice po $6^1/_2$%
na vknjižbo po $5^1/_2$%

Uradni dnevi za denarni promet so:

nedelja, ponedeljek in četrtek
od 11. do 12. predp.

Za druga opravila vsak dan do poludne. 172 5

„Slovanska knjižnica"

izhaja redno vsakega 15. dne v mesecu in stane vseletne 1 gld. 80 kr.

Doslej so izšli ti-le snopiči:

***1.** — „Ratmir", češki spisal Jan Vávra, poslovenil Petrovič. Dodan je zgodovinski spis o dobi, ko se je vršila ta povest.
2. — I. „Pojdimo za Njim". — II. „Angelj". Poljski spisal Henrik Sienkiewicz; prvo poslovenil Petrovič, drugo † Fran Gestrin. — „Stanku Vrazu", hrvaški speval August Šenoa.
***3.** — „Slučajno", ruski spisal P. N. Polevoj, poslovenil J. Kogej. — II. „Amerikanci", spisal I. I. Jasinski, poslovenil J. Kogej. — Dodan je pisek o pisatelju Polevem.
4. „Protivja", slovaški spisala Ljudmila Podjavorinská, poslovenil Anonym. — Dodatek o Slovakih in pisateljici. — Azbuka za Slovence, Srbe in Ruse. — Gregorčičevi pesmi „Domovini" in „Pri mrtvaškem odru" v azbuki.
5. I. „Cesarja je bil šel gledat" — II. „Pravda". — III. „Prevžitkar". Iz lužiškega poslovenil Simon Gregorčič ml. — IV. Članek: „O baltiških Slovanih in Lužičanih". Spisal Simon Gregorčič ml.
6. in 7. — I. „Stara R... ...", poljski spisala E. Orzeszkova, poslovenil Vekoslav Be.
8. — I. „Mali Zlatko", češki spisal Jos. D. Konrad, poslovenil Vekoslav Benkovič. — II. „Pogumnim Bog pomaga", ruski spisal P. N. Polevoj, poslovenil J. J. Kogej. — III. a) „Materne solze", b „Pesem obsojencev", pesmi, ruski zložil Nekrasov; poslovenil Iv. Vesel-Vesnin; c „Slovan jsem", češka pesem.
9. — I. „Žalostna svatba", poljski spisala Valerija Morzkowska, poslov. Pohorski — II. „Kako sem izpovedoval Turke", češki spisal Jos Holeček, poslovenil † Fran Gestrin.
10. — I. „Osveta". Češki spisal Dragotin Sabina, poslovenil Radoslav Knaflič. — II. „Stric Martinek", češki spisala Gabrijela Preissová, poslovenil † Fran Gestrin.
11. 12. 13. in 14. — Odiseja, povest slovenski mladini, prosto po Homerju spisal Andrej Kragelj.
15. — I. „Kjer je ljubezen, tam je Bog", ruski spisal grof Leo Tolstoj, poslovenil Ad. Pabor. — II. „Rakvar" Grobovščik, ruski spisal A. S. Puškin, poslovenil J. K-j. — III. „Božena", poslovenil iz češčine Rňý.
16. — I. „Turopoljski top", hrvaški spisal August Šenoa, poslovenil Peter Medveščček. — II. „Dvoboj", češki spisal Svatopluk Čech, poslovenil J. M. Frankovski.
17. — Izbrani spisi Vaclava Kosmáka. I. — Poslovenil I. M. Frnkovski in Rňý.
18. — Izbrani spisi Vaclava Kosmáká II. —
19. — „Pošasti". Češki spisal V. Beneš-Třebizský, poslovenil Z. Ž. Trbojski.

Z zvezdico (*) zaznamovani snopiči so pošli.

20. 21. 22 in 23. — „Zaobljuba". Hrvaški spisal Ferd Becić, poslovenil Pet. Medveščck. — „Štiri dni", ruski spisal V. M. Garšin
24. — I. „Čarovnica", srbski spisal Velja M. Miljković, poslovenil Ivan Sivec. II. „Tri smrti", pripovedka grofa L. N. Tolstega, poslovenil Podravski.
25. — Národne pripovedke v Soških planinah, zbral in napisal A. G. I.
26. — I. „Lotarijka", hrvaški spisal Večeslav Novak. — II. „Izgubljeni sin". Iz srbskega „Putnika" l. 1862. — III. „Mrtvaška srajca". Iz srbščine po F. Oberkneževiću v „Putniku" l. 1862. — Vse tri poslovenil Simon Gregorčič ml.
27. — „Preskušnja in rešitev" ali „Domá najbolje", češki spisal X. Čekal, poslovenil Simon Gregorčič ml.
28. — Petdesetletnica Simona Gregorčiča. — Drugo izdanje.
29. — Národne pripovedke v Soških planinah, zbral in napisal A. G. II.
30. — Iz spisov Pavline Pajkove.
31. — Slike iz Prage. — češki spisal E. Herold, poslovenil Jos. Faganelj.
32. — I. „Ne bodimo lipov les!". Češki spisal Fr. Pravda (Vojteh Hlinka), poslovenil Simon Pomolov. — II. „Blazni goslar", češki spisal Josip Kajetán Tyl, poslovenil A. Petrič.
33. — „Gardist". češki spisal Alojzij Jirásek, posl. A. Benkovič.
***34.** — I. „Abla". — II. „O nepravem času", spisala Milena Mrazović, poslovenila Minka V—č. — III. „Iz sela", spisal Ksaver-Šandor Gjalski, poslovenil Kosec.
35. — „Gorjúpa naša kupa", poljski spisal Lucijan Tatomir („Lubawa"), poslovenil S. Tugomil. — „Kazančiči". Povest iz življenja Bošnjakov. Hrvatski spisal Ivan Lepušić, poslovenil Ivan Čestimir
36. — „V gradu in pod gradom". Češki spisala Božena Nemčeva. Poslovenil Petrovič.
37. — „Godčevska Lizika". Pripovedka. Češki spisal Vitězslav Hálek. Posl. Anonym. — „Olga Žilinska". Slika iz borbe Slovakov za svoj narodni obstanek. Spisal Jan Jánča. Poslovenil Pohorski.
38. in 39. — „Izbrane pesmi". Zložil Anton Funtek.
40. — „Materin blagoslov". Igra v treh dejanjih. Spisal Anton Klodič-Sabladoski.
41. — „Posavček". Slika iz življenja v polpretekli dobi. Spisal Anton Sušnik.
42-43. — I. „Smodin". Povest. Spisal Dobrávec. — II. „Za negotovimi težnjami". Vaška povest. Slovaški spisala Ljudmila Podjavorinská, poslovenil Anonym.
44-45. — Poezije. Zložil Josip Pagliaruzzi-Krilan. II.
46. — „Ikonija", vezirjeva mati. Srbski spisal Čeda Mijatović. — Poslovenil Podravski.
47. — „Narodne pripovedke v Soških planinah". III. — Iz zbirke Jos. Kende in A. G.
48-49. — Poezije. Zložil Josip Pagliaruzzi-Krilan. I.
50-51. — „Preko morja". Hrvatski spisal Evgenij Kumičić. Poslovenil A. Z. Lovanski.
52-53-54. — „Izbrani spisi". III. knjiga. Spisal Josip Pagliaruzzi-Krilan.
55-56. — „Kapitanova hči". Ruski spisal A. S. Puškin. Poslovenil Semen Semenovič.

1897